

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om leksakers säkerhet

56 §. Tillsynsmyndigheter. Det föreslås att paragrafen ändras så att det i fortsättningen hänvisas till marknadskontrollagen och marknadskontrollförordningen i paragrafen. När lagen om leksakers säkerhet börjar omfattas av marknadskontrollagens tillämpningsområde ska också marknadskontrollagens bestämmelser om tillsynsmyndigheter i fortsättningen tillämpas på leksaker. Av denna orsak föreslås i paragrafens 1 mom. en informativ hänvisning till marknadskontrollagens bestämmelser om marknadskontrollmyndigheten och den myndighet som svarar för de yttre gränskontrollerna. Nuläget förändras inte när det gäller myndigheternas uppgifter, eftersom Säkerhets- och kemikalieverket fortsätter som marknadskontrollmyndighet och Tullen som yttregränskontrollmyndighet för leksaker. I paragrafens 2 mom. föreslås dessutom bestämmelser om Tullens roll inom marknadskontrollen som motsvarar nuläget.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om Tullens roll som marknadskontrollmyndighet i vissa situationer. För det första är Tullen den marknadskontrollmyndighet som avses i artiklarna 25—28 i marknadskontrollförordningen när artiklarna i fråga tillämpas. Artiklarna gäller yttre gränskontroll och enligt dem ska yttregränskontrollmyndigheten begära att marknadskontrollmyndigheten bedömer om en produkt överensstämmer med kraven och om produkten kan släppas ut på marknaden. Enligt förslaget ska Tullen vid den yttre gränskontrollen också utföra de åtgärder som anvisas den myndighet som svarar för de yttre gränskontrollerna i artiklarna 25—28, och sålunda till exempel bedöma om en produkt överensstämmer med kraven och vid behov förbjuda att den släpps ut på marknaden. Förfarandet motsvarar nuläget vid yttre gränskontroll av leksaker.

I 2 mom. föreslås dessutom bestämmelser om Tullens roll som marknadskontrollmyndighet när det är fråga om leverans av leksaker till Finland från EU:s medlemsländer. Tullens tillsynsbefogenheter omfattar avlastning av ett varuparti och anknytande lagring. Tullen ska också ha separat tillsynsbefogenhet i vardera situationen, dvs. Tullen kan utföra tillsyn enbart i samband med avlastning av ett varuparti eller enbart i samband med anknytande lagring. Tullens befogenheter ska också i fortsättningen motsvara nuläget. För närvarande föreskrivs det om motsvarande befogenheter för Tullen vid den inre gränskontrollen i 14 § 2 mom. i konsument säkerhetslagen. Enligt 2 mom. i den föreslagna lagen tillämpas när Tullen är marknadskontrollmyndighet utöver tullagen även 6—29 § i marknadskontrollagen. Tullagens befogenheter tillämpas på tillsynen även för närvarande, för enligt 3 kap. 7 § i tullagen får de befogenheter som föreskrivs i kapitlet utövas när de behövs för utförande av tullåtgärder. I 2 § 7 punkten i tullagen definieras tullåtgärd som samtliga tjänsteåtgärder som hör till Tullens uppgifter, med undantag för förundersökning av tullbrott samt in- och utresekontroller.

Samtidigt föreslås det för tydlighetens skull att paragrafens rubrik ändras till formen ”Tillsynsmyndigheter”.

57 §. Marknadskontroll. I paragrafen föreslås i fortsättningen hänvisningar till marknadskontrollförordningen och marknadskontrollagen. Det föreslås att paragrafens 1 mom. utökas med en informativ hänvisning till marknadskontrollförordningen, vars tillämpningsområde omfattar även leksaksdirektivet.

I 2 mom. föreslås en informativ hänvisning till marknadskontrollagen. Enligt den gällande 57 § tillämpas på tillsynen över leksakers säkerhet lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet, som har ersatts av konsument säkerhetslagen. I detta sammanhang föreslås det att lagen om leksakers säkerhet börjar omfattas av marknadskontrollagens tillämpningsområde, så i fortsättningen tillämpas marknadskontrollagen i stället för konsument säkerhetslagen på marknadskontrollen av leksaker. Eftersom den materiella bestämmelsen om tillämpning av marknadskontrollagen på marknadskontrollen av leksaker i fortsättningen ingår i 1 § i marknadskontrollagen, är den hänvisning som föreslås i leksakslagen informativ. När det gäller marknadskontrollmetoderna förblir nuläget i huvudsak oförändrat, även om de tillsynsmetoder som marknadskontrollmyndigheten förfogar över i fortsättningen stämmer bättre överens med andra produktsektorer och innefattar vissa nya tillsynsmetoder som marknadskontrollförordningen förutsätter, till exempel effektivare metoder att övervaka näthandel.

I paragrafens 3 mom. föreslås att som en ekonomisk aktör enligt marknadskontrollagen betraktas en sådan näringsidkare som avses i lagen om leksakers säkerhet. Preciseringsen behövs eftersom begreppet ekonomisk aktör som används i marknadskontrollagen avviker från terminologin i lagen om leksakers

säkerhet. De kontrollmetoder enligt marknadskontrollagen som riktas mot en ekonomisk aktör riktas alltså mot en sådan näringsidkare som avses i leksakssektorn.

Inom marknadskontrollen iakttas även i fortsättningen försiktighetsprincipen i situationer när informationen är ofullständig eller inkonklusiv och det finns indikationer på att de möjliga effekterna på miljön eller människors hälsa eller andra skyddsvärda allmänna intressen kan vara potentiellt riskfyllda och oförenliga med den skyddsnivå som valts.

För tydlighetens och enhetlighetens skull föreslås samtidigt att paragrafens rubrik ändras till formen ”Marknadskontroll”.

59 §. Underrättelser om leksaker som medför risk. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom en motsvarande bestämmelse ingår i 27 § 2 mom. i marknadskontrollagen. Marknadskontrollagen tillämpas i fortsättningen även på marknadskontrollen av leksaker.

60 §. Åtgärder som en myndighet som ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av denna lag ska vidta vid formell bristande överensstämmelse. Det föreslås att paragrafen upphävs. Bestämmelser om motsvarande marknadskontrollåtgärder ingår i fortsättningen i 3 kap. i marknadskontrollagen, vars befogenheter är tillämpliga också på situationer av formell bristande överensstämmelse.

61 a §. Straffbestämmelser. Det föreslås att lagen utökas med en ny paragraf, som innehåller straffbestämmelser för brott mot skyldigheterna enligt lagen om leksakers säkerhet samt för brott mot skyldigheterna enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen för leksakssektorns del. I artikel 51 i leksaksdirektivet förutsätts att medlemsstaterna fastställer effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av skyldigheterna enligt direktivet. Med stöd av de gällande bestämmelserna tillämpas inom leksakssektorn konsument säkerhetslagens straffbestämmelse, enligt vilken den som bryter mot ett föreläggande eller ett förbud som har meddelats med stöd av lagen ska bestraffas. Enligt 44 kap. 1 § i strafflagen kan dessutom för hälsobrott dömas den som vidtar vissa åtgärder i strid med en föreskrift som utfärdats med stöd av konsument säkerhetslagen. Bestämmelsen i fråga är i nuläget också tillämplig inom leksakssektorn genom de föreskrifter som utfärdats med stöd av konsument säkerhetslagen. Eftersom konsument säkerhetslagens tillsynsmetoder inte ska tillämpas på tillsynen över efterlevnaden av lagen om leksakers säkerhet i fortsättningen, är straffbestämmelserna i fråga inte heller tillämpliga inom leksakssektorn i fortsättningen. I marknadskontrollagen finns det igen inga bestämmelser om påföljder med undantag av administrativa tvångsmedel, utan varje sektorlag innehåller separata påföljdsbestämmelser. Av denna orsak behöver en ny paragraf om straffbestämmelser förslås i lagen om leksakers säkerhet. Samtidigt behöver straffbestämmelsen formuleras på ett noggrannare avgränsat sätt, för att den bättre än de nuvarande straffbestämmelserna ska förverkliga den straffrättsliga legalitetsprincipen, som innehåller ett särskilt krav på lagens exakthet. Enligt den ska rekvisitet för respektive brott uttryckas tillräckligt exakt i lag så att det av lagens ordalydelse går att förutsäga om någon gärning eller en försummelse är straffbar. I de föreslagna straffbestämmelserna är en straffbar gärning inte beroende av myndighetens föreskrifter, utan det ska vara straffbart att bryta mot de skyldigheter som i lagen uttryckligen anges för olika aktörer.

I paragrafen behöver det föreslås straffbestämmelser även för brott mot de skyldigheter som anges i artikel 4 i marknadskontrollförordningen. De produkter som hör till leksaksdirektivets tillämpningsområde hör också till tillämpningsområdet för artikel 4 i marknadskontrollförordningen, och därför gäller skyldigheterna enligt artikel också aktörer inom leksakssektorn. I artikel 41 i marknadskontrollförordningen förutsätts att medlemsstaterna ska fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av skyldigheterna enligt förordningen. Skyldigheterna enligt leksaksdirektivet och artikel 4 i marknadskontrollförordningen överlappar varandra till vissa delar, och därför behöver i straffbestämmelserna beaktas endast de skyldigheter enligt artikel 4 beträffande vilka det inte har föreslagits något straff för brott mot skyldigheterna enligt lagen om leksakers säkerhet.

När det gäller graden av tillräknande är straffbestämmelserna indelade i två delar. I 1 mom. föreslås påföljder för brott mot tillverkarens och importörens skyldigheter, beträffande vilka graden av tillräknande är uppsåt eller oaktsamhet. De skador som orsakas av en farlig leksak eller en leksak som strider mot kraven kan vara mycket allvarliga och riktar sig ofta mot användarens liv eller hälsa. Leksaker är avsedda att användas av barn och barn är en sårbar grupp som behöver skyddas. Eftersom tillverkaren och importören är de som i första hand ansvarar för att en leksak överensstämmer med kraven och är de aktörer som har bäst kunskap om leksaken samt möjligheter att påverka leksakens säkerhet, föreslås att graden av tillräknande för tillverkarens och importörens del ska vara uppsåt eller oaktsamhet. Kraven enligt lagen om leksakers säkerhet ska gälla produkternas säkerhet och förebyggande av fara, varför påföljderna av oaktsamt förfarande kan vara mycket allvarliga. Enligt 3

kap. 7 § i strafflagen är en gärningsmans förfarande oaktsamt, om gärningsmannen åsidosätter den aktsamhetsplikt som han eller hon under de rådande omständigheterna har, trots att han eller hon hade kunnat rätta sig efter den.

För brott mot skyldigheterna för distributörer, tillverkarens representanter och leverantörer av distributionstjänster föreslås graden av tillräknande vara uppsåt eller grov oaktsamhet. Även till följd av brott mot dessa aktörers skyldigheter kan en farlig leksak eller en leksak som strider mot kraven orsaka mycket allvarliga skador. Å andra sidan är dessa aktörers möjligheter att påverka en leksaks säkerhet mindre än tillverkarens och importörens, som i första hand ansvarar för leksakens överensstämmelse med kraven. I 3 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen föreskrivs om grunden för att oaktsamhet betraktas som grov. Frågan om oaktsamheten ska anses vara grov avgörs utifrån en helhetsbedömning. Vid bedömningen ska beaktas hur betydande den åsidosatta aktsamhetsplikten är, hur viktiga de äventyrade intressena och hur sannolik kränkningen är, hur medveten gärningsmannen är om att han eller hon tar en risk samt övriga omständigheter som har samband med gärningen och gärningsmannen.

I 1 och 2 mom. i den föreslagna paragrafen ingår en subsidiaritetsklausul. På brott mot de skyldigheter som det föreslås att ska omfattas av straffbarhet kan också strafflagens 16 kap. 8 § om ingivande av osant intyg till myndighet, 33 kap. om förfalskningsbrott samt 34 kap. om allmänfarliga brott bli tillämpliga.

Enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 5 § 1 mom. att försäkra sig om att en leksak överensstämmer med kraven. Enligt momentet i fråga ska tillverkarna konstruera och tillverka de leksaker som släpps ut på marknaden i överensstämmelse med de krav som anges i lagen om leksakers säkerhet. Det vilar på tillverkarens ansvar att sätta sig in i de lagstadgade kraven och säkerställa att en leksak som han eller hon tillverkar överensstämmer med kraven. De krav som ställs på leksaker hänför sig till exempelvis leksakens mekaniska, fysikaliska och kemiska egenskaper och till leksakens antändlighet och hygien.

Enligt den föreslagna 1 mom. 2 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 5 § 2 mom. att utarbeta teknisk dokumentation. Enligt momentet i fråga ska tillverkarna utarbeta teknisk dokumentation i enlighet med 42 §. I lagens 42 § ställs det krav på den tekniska dokumentationen som tillverkarna ska beakta. Enligt 42 § ska den tekniska dokumentationen innehålla till exempel en ingående beskrivning av konstruktion och tillverkning, en bedömning av säkerheten och en beskrivning av det förfarande för bedömning av överensstämmelse som har följts.

Enligt den föreslagna 1 mom. 3 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 5 § 2 mom. att påvisa överensstämmelse med kraven. Enligt momentet i fråga ska tillverkarna påvisa eller låta någon annan aktör att påvisa överensstämmelse med kraven på det sätt som föreskrivs i 36 §. I 36 § föreskrivs det närmare om vilka krav som ställs på bedömning av överensstämmelse med kraven i olika situationer.

Enligt den föreslagna 1 mom. 4 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 5 § 2 mom. att upprätta en försäkran om överensstämmelse och förse produkten med CE-märkning. I momentet i fråga sägs att när överensstämmelse med kraven har påvisats i fråga om en leksak, ska tillverkaren upprätta en EG-försäkran om överensstämmelse enligt 32 § och förse leksaken med CE-märkning på det sätt som föreskrivs i 33 och 34 §. Lagens 32 § innehåller närmare krav på innehållet i försäkran om överensstämmelse och i 33—34 § föreskrivs om kraven på fästande av CE-märkning.

Enligt den föreslagna 1 mom. 5 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 5 § 3 mom. att bevara den tekniska dokumentationen och försäkran om överensstämmelse i tio år eller att bryta mot importörens motsvarande skyldighet enligt 16 § 1 mom. Enligt 5 § 3 mom. ska tillverkaren bevara den tekniska dokumentationen och EG-försäkran om överensstämmelse i tio år efter det att leksaken har släppts ut på marknaden. Enligt 16 § 1 mom. ska importören under tio år efter det att en leksak har släppts ut på marknaden hålla en kopia av EG-försäkran om överensstämmelse tillgänglig för den myndighet som ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och säkerställa att den tekniska dokumentationen på en motiverad begäran tillhandahålls myndigheten. För tillverkarens skyldighets del börjar tiden räknas från det att leksaken har släppts ut på marknaden och för importörens del börjar tiden räknas från det att leksaken har tillhandahållits på marknaden.

Enligt den föreslagna 1 mom. 6 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 6 § att se till att serietillverkade leksaker överensstämmer med kraven.

Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om vilka åtgärder tillverkaren ska vidta för att se till att serietillverkningen överensstämmer med kraven. Tillverkaren ska till exempel beakta ändringar i en leksaks konstruktion eller egenskaper och ändringar i de harmoniserade standarderna.

Enligt den föreslagna 1 mom. 7 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 7 § att försäkra leksaken med identifikationsuppgifter och kontaktuppgifter. Enligt paragrafens 1 mom. ska tillverkaren försäkra sig om att en leksak är försedd med typnummer, partinumner, serienummer eller modellnummer eller något annat tecken genom vilket leksaken kan identifieras eller, om detta inte är möjligt på grund av leksakens storlek eller art, försäkra sig om att den information som krävs finns angiven på förpackningen eller i ett medföljande dokument. Enligt paragrafens 2 mom. ska tillverkaren dessutom på leksaken eller förpackningen eller, om detta inte är möjligt, i ett medföljande dokument uppge sitt namn, det registrerade produktnamnet eller det registrerade varumärket och den adress på vilken tillverkaren kan nås. Det ska alltså vara straffbart att bryta mot tillverkarens skyldighet att på leksaken eller förpackningen eller i ett medföljande dokument uppge de uppgifter som krävs för identifikation av leksaken eller de kontaktuppgifter som krävs.

Enligt den föreslagna 1 mom. 8 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 8 § att vidta korrigerande åtgärder, informera tillsynsmyndigheten och lämna tillsynsmyndigheten behövlig information eller att bryta mot importörens motsvarande skyldigheter enligt 15 § och 16 § 2 mom. Tillverkarens och importörens skyldigheter motsvarar varandra till denna del. Om tillverkaren eller importören har orsak att tro att en leksak som denne har släppt ut på marknaden inte överensstämmer med kraven, är det tillverkarens och importörens skyldighet att vidta korrigerande åtgärder. Sådana korrigerande åtgärder kan enligt 8 § och 15 § vara att få leksaken att överensstämma med kraven, dra tillbaka leksaken från marknaden eller förmå slutanvändarna att återlämna leksaken. Med tillbakadragande avses varje åtgärd i syfte att förhindra att en leksak i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden eller för att avlägsna en leksak från marknaden. Det bör bedömas i varje enskilt fall vilka korrigerande åtgärder som är tillräckliga. Om till exempel en leksak som strider mot kraven ännu inte har nått slutanvändarna, räcker det med att säkerställa att leksaker i leveranskedjan inte tillhandahålls på marknaden. Både tillverkaren och importören är också skyldiga att informera tillsynsmyndigheten om att en leksak kan orsaka en fara eller en risk. Tillverkaren och importören ska också i enlighet med 8 § 1 mom. och 15 § informera tillsynsmyndigheten om den bristande överensstämmelsen med kraven och om korrigerande åtgärder, om leksaken kan orsaka en fara eller en risk. Anmälan kan göras till exempel via EU-kommissionens system Product Safety Business Alert Gateway (tidigare Business Application) eller direkt till marknadskontrollmyndigheten. Enligt 8 § 2 mom. och 16 § 2 mom. är det dessutom tillverkarens och importörens skyldighet att på en motiverad begäran från tillsynsmyndigheten lämna myndigheten all information och dokumentation som behövs för att påvisa att leksaken överensstämmer med kraven. Sådant information och dokumentation kan beroende på situationen till exempel innefatta produktens överensstämmelse med kraven, teknisk dokumentation, bruksanvisning för produkten, uppgifter om den ursprungliga tillverkaren av produkten, beställningsdokument för produkten, tillgång till programvara som produkten innehåller, uppgifter om leveranskedjan och produktmängder eller andra nödvändiga tilläggsutredningar som marknadskontrollmyndigheten begär för bedömningen av produktens överensstämmelse med kraven. Informationen ska ges på finska, svenska eller på något annat språk som godtas av tillsynsmyndigheten. Det ska vara straffbart att bryta mot de ovan beskrivna skyldigheterna. Utöver dessa skyldigheter föreskrivs det i 8 § 2 mom. och 16 § 2 mom. om tillverkarens och importörens skyldighet att samarbeta med tillsynsmyndigheten för att undanröja den risk som en leksak kan utgöra. Under beredningen har det bedömts att den allmänna samarbetskyldigheten för den ekonomiska aktören inte är så exakt att det är möjligt att i detta sammanhang föreslå att brott mot den ska vara straffbart. Det ska alltså inte vara straffbart att bryta mot samarbetskyldigheten, utan straffansvaret ska gälla tillverkarens och importörens skyldigheter enligt den föreslagna 1 mom. 8 punkten att vidta korrigerande åtgärder, informera tillsynsmyndigheten och lämna tillsynsmyndigheten behövlig information.

Enligt den föreslagna 1 mom. 9 punkten är det straffbart att avsiktligen eller av oaktsamhet bryta mot förbudet enligt 10 § 1 mom. för importören att släppa ut andra leksaker på marknaden än sådana som överensstämmer med kraven. Innan en leksak släpps ut på marknaden ska importören försäkra sig om att leksaken uppfyller de krav som ställs på den i lagstiftningen.

Enligt den föreslagna 1 mom. 10 punkten är straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot importörens skyldighet enligt 10 § 2 mom. och 12 § att försäkra sig om att tillverkaren har fullgjort sina skyldigheter och att leksaken har försetts med de märkningar och åtföljs av de dokument som krävs. Enligt 10 § 2 mom. ska importören innan denne släpper ut en leksak på marknaden försäkra sig om att tillverkaren har gjort en saklig bedömning av leksakens överensstämmelse med kraven, tillverkaren har

utarbetat den tekniska dokumentationen, leksaken är försedd med CE-märkning, leksaken åtföljs av de dokument som krävs och tillverkaren har iakttagit kraven enligt 7 §, som gäller att leksaken ska förses med identifikations- och kontaktuppgifter. Det ska vara straffbart för importören att försumma sin skyldighet att försäkra sig om de ovannämnda omständigheterna innan en leksak släpps ut på marknaden.

Enligt den föreslagna 1 mom. 11 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot importörens skyldighet enligt 10 § 3 mom. att underrätta tillverkaren om en leksak som kan orsaka fara. Enligt 10 § 3 mom. ska importören underrätta tillverkaren om en leksak kan orsaka fara. Importören ska alltså underrätta tillverkaren om importören får veta att en leksak kan orsaka fara. Underrättelse ska göras oberoende av om det är säkert att leksaken orsakar fara, om man vet att det finns en möjlighet att leksaken orsakar fara.

Enligt den föreslagna 1 mom. 12 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot importörens skyldighet enligt 11 § att uppge sina kontaktuppgifter på leksaker. Enligt paragrafen ska importören på en leksak, förpackningen eller, om detta inte är möjligt, i ett medföljande dokument uppge sitt namn, det registrerade produktnamnet eller det registrerade varumärket och en adress på vilken importören kan nås för eventuell kontakt.

Enligt den föreslagna 1 mom. 13 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot importörens skyldighet enligt 14 § att testa leksaker och registrera klagomål. I paragrafen sägs att när importören anser det befogat med tanke på de risker som en leksak utgör ska denne, för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet, testa prover av leksaker som importören tillhandahållit på marknaden. Det bör bedömas från fall till fall när tröskeln för befogad testning överskrids. Testning är till exempel befogad när det kommer till importörens kännedom att en leksak kan utgöra en risk för konsumenternas hälsa och säkerhet och man genom att testa ett prov av leksaken i fråga kan försäkra sig om huruvida leksaken utgör en risk. Enligt lagens 14 § ska importören också granska och vid behov registerföra klagomål, leksaker som inte uppfyller kraven och återkallelse av leksaker. Dessutom ska importören informera distributörerna om alla resultat som nåtts genom dessa åtgärder. Behov av att registerföra klagomål, leksaker som inte uppfyller kraven och återkallelse av leksaker kan anses uppstå när importören får kännedom om ett klagomål, får veta att en leksak som importören släppt ut på marknaden inte uppfyller kraven eller när återkallelse av leksaker påbörjas.

Enligt den föreslagna 2 mom. 1 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot distributörens skyldighet enligt 17 § 1 mom. att försäkra sig om att en leksak överensstämmer med kraven. I 17 § 1 mom. sägs att när en distributör tillhandahåller en leksak på marknaden, ska distributören iaktta vederbörlig omsorg för att försäkra sig om att leksaken överensstämmer med kraven. Det ska vara straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot distributörens aktsamhetsplikt.

Enligt den föreslagna 2 mom. 2 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot distributörens skyldighet enligt 17 § 2 mom. att försäkra sig om att tillverkaren och importören har fullgjort sina skyldigheter och att leksaken har försetts med de märkningar och åtföljs av de dokument som krävs. Enligt 17 § 2 mom. ska distributören innan en leksak tillhandahålls på marknaden säkerställa att tillverkaren har utarbetat den dokumentation som krävs. Till den dokumentation som krävs av tillverkaren hör bland annat den tekniska dokumentation som avses i 42 § och den försäkran om överensstämmelse som avses i 32 §. Enligt 17 § 2 mom. ska distributören dessutom säkerställa att leksaken har försetts med en sådan CE-märkning som krävs och åtföljs av sådana bruksanvisningar och varningar som det krävs. Distributören ska också säkerställa att tillverkaren har iakttagit kraven enligt 7 § och importören kraven enligt 11 §. Dessa skyldigheter för tillverkaren och importören gäller att på en leksak, förpackningen eller i ett medföljande dokument ska uppges leksakens identifikationsuppgifter samt tillverkarens och importörens kontaktuppgifter.

Enligt den föreslagna 2 mom. 3 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot distributörens skyldighet enligt 17 § 4 mom. att underrätta tillverkaren eller importören om en leksak som kan orsaka fara. I 17 § 4 mom. sägs att om en leksak kan orsaka fara, ska distributören underrätta tillverkaren eller importören om saken. Underrättelse ska göras oberoende av om det är säkert att leksaken orsakar fara, om distributören vet att det finns en möjlighet att leksaken orsakar fara.

Enligt den föreslagna 2 mom. 4 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot distributörens skyldighet enligt 19 § att vidta korrigerande åtgärder, informera tillsynsmyndigheten och lämna tillsynsmyndigheten behövlig information. Det är fråga om motsvarande skyldighet beträffande vilken brott föreslås vara straffbart för tillverkaren och importören i enlighet med 1 mom. 8

punkten. Skillnaden är att graden av tillräknande föreslås vara högre för distributören. I övrigt bedöms straffansvaret på samma sätt som vad som beskrivs i fråga om 1 mom. 8 punkten.

Enligt den föreslagna 2 mom. 5 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot näringsidkarens skyldighet enligt 21 § att lämna de uppgifter som krävs om distributionskedjan under tio års tid. Enligt 21 § ska en näringsidkare på begäran lämna tillsynsmyndigheten en förteckning över de näringsidkare som har levererat leksaker till honom samt en förteckning över de näringsidkare som han har levererat leksaker till. Uppgifterna ska kunna läggas fram för tio år från det att leksaken släpptes ut på marknaden eller från det att leksaken tillhandhölls på marknaden. I lagen avsedda näringsidkare är tillverkaren, tillverkarens representant, importören och distributören.

Enligt den föreslagna 2 mom. 6 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att iakta det som gäller EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation. I bestämmelsen i fråga sägs att om den harmoniserade unionslagstiftning som är tillämplig på produkten föreskriver en EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation, ska den ekonomiska aktören kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation har upprättats och hålla försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration tillgänglig för marknadskontrollmyndigheterna under den period som krävs enligt den lagstiftningen samt säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. I fråga om leksaker föreskrivs det om EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation i leksaksdirektivet och lagen om leksakers säkerhet, enligt vilka försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten under tio år efter det att leksaken har släppts ut på marknaden. Däremot krävs ingen prestandadeklaration av leksaker. I fråga om leksaker ska därför tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster har förfarit straffbart, om aktören i fråga inte kontrollerar att EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation som gäller produkten har upprättats, om aktören i fråga inte håller försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgänglig för marknadskontrollmyndigheten under tio år eller om aktören i fråga inte säkerställer att marknadskontrollmyndigheten kan få tillgång till teknisk dokumentation på begäran. Brott mot vilken som helst av de ovannämnda skyldigheterna uppsåtligen eller av grov oaktsamhet ska vara straffbart. För tillverkarens och importörens del föreslås det att motsvarande skyldigheter ska vara straffbara i 1 mom. 2, 4, 5 och 10 punkten.

Enligt den föreslagna 2 mom. 7 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att ge information och dokumentation. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören på en motiverad begäran från en marknadskontrollmyndighet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten. Sådan information och dokumentation kan beroende på situationen till exempel innefatta produktens överensstämmelse med kraven, teknisk dokumentation, bruksanvisning för produkten, uppgifter om den ursprungliga tillverkaren av produkten, beställningsdokument för produkten, tillgång till programvara som produkten innehåller, uppgifter om leveranskedjan och produktmängder eller andra nödvändiga tilläggsutredningar som marknadskontrollmyndigheten begär för bedömningen av produktens överensstämmelse med kraven. Uppfyllelsen av språkkravet bör bedömas i det enskilda fallet. Det är klart att dokumentation på finska eller svenska som tillställs marknadskontrollmyndigheten uppfyller språkkravet. Också information och dokumentation på engelska kan anses uppfylla marknadskontrollförordningens språkkrav till den del som det är fråga om information enligt artikel 4.3 b i förordningen som ska tillställas marknadskontrollmyndigheten.

Enligt den föreslagna 2 mom. 8 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att informera om en risk. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören informera marknadskontrollmyndigheten om aktören har skäl att tro att en berörd produkt utgör en risk. Det bör bedömas från fall till fall när förutsättningen att aktören har skäl att tro att en berörd produkt utgör en risk uppfylls. Exempelvis underrättelse till aktören om farliga situationer eller olyckor till följd av brister hos produkten kan uppfylla förutsättningen. Underrättelse till marknadskontrollmyndigheten ska lämnas redan i det skedet då det finns skäl att tro att en risk föreligger i stället för att aktören i en sådan situation börjar invänta ytterligare information om eller bekräftelse på att risken föreligger.

Enligt den föreslagna 2 mom. 9 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att vidta korrigerande åtgärder och minska riskerna. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna, inbegripet på motiverad begäran, och se till att de omedelbara nödvändiga korrigerande åtgärderna vidtas för att avhjälpa fall av bristande överensstämmelse med de krav som fastställs i harmoniserad unionslagstiftning som gäller för produkten i fråga eller, om det inte är möjligt, minska de risker som den produkten medför när så krävs av marknadskontrollmyndigheterna eller på eget initiativ, när den ekonomiska aktören har skäl att tro att produkten i fråga utgör en risk. Under beredningen har det bedömts att den allmänna samarbetskyldigheten för den ekonomiska aktören inte är så exakt att det är möjligt att i detta sammanhang föreslå att brott mot den ska vara straffbart. Enbart brott mot den samarbetskyldighet som nämns i artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen ska således inte vara straffbart, utan i detta sammanhang föreslås att straffansvaret ska gälla brott mot andra skyldigheter som föreskrivs i ledet i fråga.

Det föreslås vara straffbart om aktören inte i enlighet med artikel 4.3 d i förordningen omedelbart vidtar korrigerande åtgärder om produkten inte uppfyller lagstiftningens krav eller, om det inte är möjligt, minskar de risker som den produkten medför när så krävs av marknadskontrollmyndigheterna eller på eget initiativ, när den ekonomiska aktören tror eller har skäl att tro att produkten i fråga utgör en risk. Det föreslås alltså inte vara straffbart enbart att aktören inte ser till att omedelbara korrigerande åtgärder vidtas, utan vid bedömningen av straffbarheten bör det också beaktas att aktören, om det inte är möjligt att vidta korrigerande åtgärder bör minska de risker som den produkten medför på de villkor som anges i förordningen. En aktör som till exempel på marknadskontrollmyndighetens begäran minskar de risker produkten medför i enlighet med förordningen trots att det i det läget inte är möjligt att vidta korrigerande åtgärder uppfyller sin skyldighet enligt förordningen, och förfarandet är inte straffbart. Frågan när aktören har skäl att tro att en berörd produkt utgör en riskbedöms på samma sätt som enligt 8 punkten.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs det om möjligt att inte döma till straff för brott mot ett sådant förbud eller åläggande som har förenats med vite. Straff behöver inte dömas ut när det skulle vara oskäligt att både påföra vite och döma till straff för samma gärning.

I 4 mom. hänvisas till lagen om CE-märkningsföreseelse (187/2010). I den lagen föreskrivs det om påföljder för användning av i NLF-förordningen avsedd CE-märkning i strid med förordningen. Lagen ska tillämpas på CE-märkningsföreseelser, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. I lagen kriminaliseras inte utsläppande av en produkt på marknaden utan CE-märkning, utan detta har överlåtit åt den sektorvisa regleringen.

7.2 Konsumentssäkerhetslagen

26 §. Marknadskontroll av maskiner som är avsedda att användas av konsumenter. I paragrafen föreslås bestämmelser om befogenheter i fråga om marknadskontrollen av maskiner som är avsedda att användas av konsumenter. Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG om maskiner och om ändring av direktiv 95/16/EG, nedan *maskindirektivet*, hör till marknadskontrollförordningens tillämpningsområde. Som stöd för marknadskontrollförordningens tillämpning behövs nationella kompletterande bestämmelser om marknadskontrollmyndigheternas befogenheter. Maskindirektivet har genomförts genom statsrådets förordning om maskiners säkerhet (400/2008), som har utfärdats med stöd av lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004) och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004) och sedermera förblivit i kraft med stöd av konsumentssäkerhetslagen när lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsternas säkerhet upphävdes. På marknadskontrollen av maskiner tillämpas nationellt två lagar. På marknadskontrollen av maskiner som är avsedda för professionell användning tillämpas lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav och på marknadskontrollen av maskiner som är avsedda att användas av konsumenter tillämpas konsumentssäkerhetslagen. De ändringar som marknadskontrollförordningen förutsätter i fråga om maskiner för professionell användning har genomförts redan tidigare och i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav har intagits de nationella kompletterande bestämmelser som behövs. I detta sammanhang är avsikten att genomföra de ändringar som marknadskontrollförordningen förutsätter inom sektorn för maskiner som används av konsumenter. Marknadskontrollförordningen förutsätter att marknadskontrollmyndighetens befogenheter kan utövas vid kontrollen av alla produkter som hör till maskindirektivets tillämpningsområde, så det föreslås att paragrafen ska tillämpas på de produkter inom maskindirektivets tillämpningsområde som också är sådana konsumtionsvaror som avses i konsumentssäkerhetslagen.

De befogenheter i fråga om marknadskontrollen som föreskrivs i konsument säkerhetslagen motsvarar i stor utsträckning de befogenheter som förutsätts för tillsynsmyndigheten i marknadskontrollförordningen. Under beredningen har man bedömt att utöver de befogenheter som föreskrivs i konsument säkerhetslagen bör marknadskontrollmyndigheten ha befogenhet enligt artikel 14.4 c i marknadskontrollförordningen att kräva att ekonomiska aktörer tillhandahåller relevanta uppgifter för bedömningen av äganderätten till webbplatser, befogenhet enligt artikel 14.4 j att köpa varuprover under fingerad identitet samt befogenheter enligt artikel 14.4 k i anslutning till onlinegränssnitt. Nationella bestämmelser om de beskrivna befogenheterna finns i 8 § 2 mom., 10 a § och 22 a § i marknadskontrollagen. Marknadskontrollagen tillämpas emellertid inte på marknadskontroll av maskiner. Av denna orsak föreslås i 26 § 1 mom. i konsument säkerhetslagen en materiell bestämmelse om tillämpning av dessa paragrafer på marknadskontrollen av maskiner som är avsedda att användas av konsumenter.

Dessutom bör marknadskontrollmyndigheten ha befogenheter enligt artikel 14.4 g och h samt artikel 16 i marknadskontrollförordningen att kräva att ekonomiska aktörer vidtar åtgärder för att korrigerade en bristande överensstämmelse. De befogenheter som föreskrivs i 6 kap. i konsument säkerhetslagen i fråga om marknadskontrollen av maskiner som är avsedda att användas av konsumenter är tillräckliga för detta ändamål när det är fråga om en produkt med bristande överensstämmelse som är farliga för hälsan eller egendom på det sätt som avses i 10 §. Marknadskontrollmyndigheten bör emellertid ha motsvarande befogenheter också när det är fråga om en formell bristande överensstämmelse. En sådan situation kommer i fråga till exempel när de uppgifter, anvisningar eller andra dokument som getts om en maskin inte uppfyller kraven. Av denna orsak föreslås i 26 § 1 mom. i konsument säkerhetslagen också en materiell bestämmelse, enligt vilken de befogenheter som anges i 17—22 och 23—25 § i marknadskontrollagen ska tillämpas i situationer av formell bristande överensstämmelse. Enligt bestämmelsen ska dessa befogenheter tillämpas, om en i momentet avsedd konsumtionsvara som strider mot konsument säkerhetslagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den inte är farlig för hälsan eller egendom på det sätt som avses i 10 §.

I de beskrivna situationer föreslås dessutom att bestämmelsen om vite och hot om tvångsutförande i 28 § i marknadskontrollagen ska tillämpas, eftersom motsvarande bestämmelse i konsument säkerhetslagen inte kan tillämpas när förbudet eller föreläggandet har meddelats med stöd av marknadskontrollagen. Marknadskontrollagens paragraf om vite och hot om tvångsutförande ska alltså tillämpas när det är fråga om vite eller hot om tvångsutförande i syfte att effektivisera ett förbud eller föreläggande som meddelats med stöd av 8 § 2 mom., 10 a, 17—22, 22 a eller 23—25 § i marknadskontrollagen.

I paragrafens 2 mom. föreslås också bestämmelser om marknadskontrollmyndigheten och ekonomiska aktörer. Bestämmelserna behövs för tydlighetens skull, eftersom den terminologi som används i marknadskontrollagen avviker från konsument säkerhetslagens begrepp. När marknadskontrollagen tillämpas ska den tillsynsmyndighet som avses i konsument säkerhetslagen betraktas som marknadskontrollmyndighet. Bestämmelser om tillsynsmyndigheter finns i 4 kap. i konsument säkerhetslagen. När marknadskontrollagen tillämpas ska dessutom en i konsument säkerhetslagen avsedd verksamhetsutövare betraktas som ekonomisk aktör.

I artikel 4 i marknadskontrollförordningen föreskrivs det om vissa skyldigheter för ekonomiska aktörer, och för kontrollen bör marknadskontrollmyndigheten ha tillräckliga befogenheter som förutsätts i marknadskontrollförordningen. Av denna orsak föreslås det i paragrafens 3 mom. att i fråga om maskiner som är avsedda att användas av konsumenter ska på kontrollen tillämpas konsument säkerhetslagens befogenheter samt marknadskontrollagens befogenheter enligt 1 mom. Det är fråga om ett undantag från 1 § 5 mom. i marknadskontrollagen, enligt vilket marknadskontrollagen tillämpas på tillsynen över de skyldigheter som anges i artikel 4 i marknadskontrollförordningen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans. I fråga om maskiner som är avsedda att användas av konsumenter är ett undantag från huvudregeln motiverat för det första för tydlighetens skull, eftersom på så vis tillämpas samma bestämmelser om marknadskontroll på alla skyldigheter som gäller maskiner som är avsedda att användas av konsumenter. För det andra behövs ett undantag från huvudregeln i 1 § 5 mom. i marknadskontrollagen för att straffbestämmelserna i 50 § i konsument säkerhetslagen ska vara tillämpliga också när det är fråga om brott mot skyldigheter enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen. I artikel 41 i marknadskontrollförordningen förutsätts det att medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av marknadskontrollförordningen.

48 §. Ändringssökande. Det föreslås att paragrafens 2 mom. uppdateras i överensstämmelse med den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) upphävde förvaltningsprocesslagen från och med ingången av 2020.

7.3 Lagen om mätinstrument

4 §. Förhållande till annan lagstiftning. Det föreslås att hänvisningen till NLF-förordningen i paragrafens 4 mom. uppdateras och att momentet utökas med en hänvisning till marknadskontrollförordningen. NLF-förordningens bestämmelser om marknads kontroll och yttre gränskontroll har upphävts genom marknadskontrollförordningen. I NLF-förordningen föreskrivs det fortfarande om ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse och om CE-märkningen av produkter. I marknadskontrollförordningen föreskrivs det åter om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer samt för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden. Hänvisningarna är informativa.

Det föreslås att hänvisningen till marknadskontrollagen i paragrafens 5 mom. uppdateras så att den börjar motsvara den gällande EU-regleringen, där marknadskontrollförordningen har ersatt NLF-förordningens artiklar om yttre gränskontroll.

25 a §. Ansvar för förpackare eller importörer. I lagen föreslås en ny paragraf, som gäller ansvaret för förpackare och importörer av produkter. Enligt den föreslagna paragrafen ska den som förpackar eller importerar en produkt se till att förpackningen överensstämmer med kraven i 25 §. I 25 § föreskrivs det om krav på färdigförpackningar, men paragrafen innehåller inte någon bestämmelse om vem som ansvarar för att en färdigförpackning överensstämmer med kraven. Kraven på färdigförpackningar baserar sig på rådets direktiv 76/211/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om färdigförpackning av vissa varor efter vikt eller volym samt på Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/45/EG om fastställande av bestämmelser för färdigförpackade varors nominella mängder, om upphävande av rådets direktiv 75/106/EEG och 80/232/EEG samt om ändring av rådets direktiv 76/211/EEG. Enligt bilaga I till direktiv 76/211/EEG ska förpackaren eller importören ansvara för att färdigförpackningar uppfyller kraven i direktivet. Nationellt föreskrivs det för närvarande om ansvaret för förpackare och importörer i 8 § i handels- och industriministeriets beslut om färdigförpackningar (179/2000), enligt vilken förpackaren eller importören ansvarar för att en färdigförpackning stämmer överens med kraven, vilket dessutom säkerställs i enlighet med punkt 4 i bilaga 1. Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Under beredningen har man bedömt att det behöver föreskrivas genom lag om skyldigheten för förpackare och importörer av produkter att se till att färdigförpackningar överensstämmer med kraven. Bestämmelserna motsvarar det rådande rättsläget, men i fortsättningen föreskrivs det på lagnivå om ansvaret för förpackare och importörer.

Om förpackaren av en produkt har säte i EU-området, ansvarar denne för att en färdigförpackning överensstämmer med kraven. Om förpackaren inte har säte i EU-området, ansvarar importören för överensstämmelsen med kraven.

Artikel 41 i marknadskontrollförordningen förutsätter att medlemsstaterna fastställer sanktioner för brott mot skyldigheterna enligt de ovannämnda direktiven 76/211/EEG och 2007/45/EG. I denna proposition föreslås också sådana påföljdsbestämmelser som marknadskontrollförordningen förutsätter i 49 § i lagen om mätinstrument, inklusive en påföljd för brott mot förpackares och importörers skyldigheter enligt denna paragraf. Också ur denna synvinkel är det ändamålsenligt att föreskriva om skyldigheterna för förpackare och importörer på lagnivå.

26 §. Krav på volymmärkta flaskor. Det föreslås att paragrafen utökas med ett nytt 5 mom., enligt vilket tillverkare av volymmärkta flaskor ska se till att de volymmärkta flaskorna överensstämmer med kraven i paragrafen. Bestämmelser om krav på volymmärkta flaskor ingår i 26 § 1—4 mom., men paragrafen innehåller ingen bestämmelse om vem som ansvarar för att se till att volymmärkta flaskor överensstämmer med kraven. Bestämmelserna om volymmärkta flaskors överensstämmelse med kraven baserar sig på bestämmelser i rådets direktiv 75/107/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om flaskor som tjänar som mätbehållare. Nationellt föreskrivs det om ansvarig aktör i handels- och industriministeriets beslut om flaskor som tjänar som mätbehållare (180/2000), enligt vars 6 § tillverkaren ansvarar för att volymmärkta flaskor stämmer överens med kraven. På det sätt som konstaterats i fråga om förslaget till 25 a § har man på grund av kravet på att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag under beredningen bedömt att det behöver föreskrivas i lag om tillverkarens skyldighet att se till att volymmärkta flaskor överensstämmer med kraven. Bestämmelserna motsvarar det rådande rättsläget, men i fortsättningen föreskrivs det om tillverkarens ansvar på lagnivå.

Artikel 41 i marknadskontrollförordningen förutsätter att medlemsstaterna fastställer sanktioner för överträdelse av skyldigheterna enligt det ovannämnda direktivet 75/107/EEG. I denna proposition

föreslås också sådana påföljdsbestämmelser som marknadskontrollförordningen förutsätter i 49 § i lagen om mätinstrument, inklusive en påföljd för brott mot tillverkarens skyldigheter enligt denna paragraf. Också ur denna synvinkel är det ändamålsenligt att föreskriva om skyldigheterna för tillverkare på lagnivå.

33 a §. Marknadskontroll. I lagen föreslås en ny paragraf, där det föreskrivs att 34—44 § om tillsynen över efterlevnaden av lagen om mätinstrument inte tillämpas på marknadskontroll av mätinstrument, men undantag av den granskningsrätt som det föreskrivs om i 36 §. På marknadskontrollen av mätinstrument tillämpas marknadskontrollagens bestämmelser. Lagen om mätinstrument hör till marknadskontrollagens tillämpningsområde och marknadskontrollagen tillämpas redan i praktiken på marknadskontrollen av produkter enligt lagen om mätinstrument, vilket var syftet när marknadskontrollagen bereddes. Eftersom marknadskontrollagen är recessiv lagstiftning och ska enligt dess 1 § tillämpas om inte något annat föreskrivs någon annanstans, kan bestämmelserna om tillsyn i lagen om mätinstrument medföra osäkerhet beträffande vilkendera lagens bestämmelser som ska tillämpas på marknadskontrollen. I lagen om mätinstrument ingår bestämmelser om tillsyn i 34—44 § och dessa bestämmelser tillämpas på tillsynen över användningen av mätinstrument. När det gäller den praktiska tillsynen är behöriga tillsynsmyndigheter Säkerhets- och kemikalieverket samt regionförvaltningsverken. För att undanröja eventuell tolkningsosäkerhet och förtydliga lagen föreskrivs det i fortsättningen i lagen om mätinstrument uttryckligen att paragraferna i fråga inte är tillämpliga på marknadskontrollen.

Ett undantag är granskningsrätten enligt 36 §, som också i fortsättningen är tillämplig på marknadskontrollen av mätinstrument. I lagen om mätinstrument föreskrivs det mer ingående om granskningsrätten än i marknadskontrollagen, för enligt lagen om mätinstrument är det möjligt att utsträcka granskningsåtgärderna till sådana lokaler som används för stadigvarande boende om det finns skäl att misstänka att ett brott som avses i 30 kap. 1 § eller 36 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889) har begåtts. Till denna del föreslås ingen ändring i nuläget, dvs. marknadskontrollmyndigheten har motsvarande granskningsrätt även i fortsättningen.

34 §. Tillsynsmyndigheter. I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. i stället för det tidigare upphävda 3 mom. Det är fråga om en informativ hänvisning till 4 § 1 mom. i marknadskontrollagen, där det föreskrivs om marknadskontrollmyndigheten. Marknadskontrollmyndighet enligt lagen om mätinstrument är Säkerhets- och kemikalieverket.

49 §. Brott mot måttbestämmelserna. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras och att paragrafen utökas med ett nytt 3 mom. Det föreslagna 2 mom. innehåller straffbestämmelser för brott mot lagens skyldigheter som gäller produkters överensstämmelse med kraven samt om brott mot skyldigheterna enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen i fråga om mätinstrument. I artikel 49 i direktivet om mätinstrument förutsätts att medlemsstaterna föreskriver effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av skyldigheterna enligt direktivet. En motsvarande bestämmelse ingår också i artikel 42 i direktivet om vågar. Dessutom förutsätter artikel 41 i marknadskontrollförordningen att medlemsstaterna föreskriver motsvarande sanktioner för överträdelse av skyldigheter enligt marknadskontrollförordningen samt den EU-lagstiftning som uppräknas i bilaga II till förordningen. Bilaga II omfattar direktiv 75/107/EEG om flaskor som tjänar som mätbehållare samt direktiven 76/211/EEG samt 2007/45/EG om färdigförpackningar.

Enligt straffbestämmelsen i 49 § i lagen om mätinstrument är det straffbart att bryta mot tillsynsmyndighetens förbud eller åläggande enligt 41—44 §. På tillsynen över mätinstrumentens överensstämmelse med kraven tillämpas inte bestämmelserna i 41—44 § i lagen om mätinstrument utan marknadskontrollagen, varför straffbestämmelserna som de ser ut nu inte är tillämpliga på brott mot skyldigheterna som gäller mätinstrumentens överensstämmelse med kraven. I marknadskontrollagen finns det igen inga bestämmelser om påföljder med undantag av administrativa tvångsmedel, utan varje sektorlag innehåller separata påföljdsbestämmelser. Av denna orsak behöver en ny bestämmelse om påföljderna för brott mot de skyldigheter som gäller produkters överensstämmelse med kraven föreslås i lagen om mätinstrument. Samtidigt behöver det också föreslås straffbestämmelser om brott mot skyldigheterna enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen. De produkter som hör till tillämpningsområdet för direktivet om mätinstrument och direktivet om vågar hör också till tillämpningsområdet för artikel 4 i marknadskontrollförordningen, varför skyldigheterna enligt artikeln gäller också aktörer inom sektorerna i fråga och marknadskontrollförordningen förutsätter påföljdsbestämmelser också för deras del.

Som grad av tillräknande föreslås i fråga om 2 mom. uppsåtlighet eller grov oaktsamhet. Graden av tillräknande är den samma som i fråga om straffbara gärningar enligt 1 mom. Paragrafens 1 mom. är

tillämpligt på brott mot skyldigheterna som gäller användning av mätinstrument när en aktör bryter mot tillsynsmyndighetens förbud eller åläggande som gäller dem. Skyldigheter som gäller mätinstrumentets överensstämmelse med kraven har föreskrivits för tillverkare, importörer, distributörer, tillverkarens representanter samt i vissa situationer leverantörer av distributionstjänster. Av dessa aktörer förutsätts specialkunnskap för att säkerställa att mätinstrumenten uppfyller kraven. En tillförlitlig verksamhet i anslutning till mätinstrument spelar en nyckelroll vid handel, myndighetsverksamhet samt andra viktiga samhällsfunktioner. Genom kraven försöker man säkerställa konsumentskyddet, förtroendet för korrekta mätresultat samt ärlig och öppen handel. Av denna orsak är det motiverat att det är straffbart om de aktörer som ansvarar för mätinstrumentets överensstämmelse med kraven uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot sina skyldigheter.

I det föreslagna 2 mom. ingår en subsidiaritetsklausul. På överträdelse av de skyldigheter som det föreslås att ska omfattas av straffbarhet kan också strafflagens 16 kap. 8 § om ingivande av osant intyg till myndighet, 33 kap. om förfalskningsbrott samt 36 kap. om bedrägeribrott bli tillämpliga.

I förslaget till 2 mom. 1—6 punkten föreskrivs om de skyldigheter för tillverkare som det ska vara straffbart att bryta mot uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Dessa skyldigheter för tillverkare ingår i 6 d—g §. Momentets 1 punkt gäller tillverkarens skyldighet enligt 6 d § 1 mom. att säkerställa mätinstrumentets överensstämmelse med kraven innan det släpps ut på marknaden. Tillverkaren ska också kunna visa att mätinstrumentet har konstruerats och tillverkats i enlighet med de krav som anges i lagen om mätinstrument. Momentets 2 punkt gäller tillverkarens skyldighet enligt 6 d § 2 mom. att låta genomföra ett lämpligt förfarande för bedömning av mätinstrumentets överensstämmelse med kraven genom att anlita ett anmält organ. Momentets 3 punkt gäller tillverkarens skyldighet enligt 6 d § 3—5 mom. att utarbeta teknisk dokumentation och upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse samt att bevara dessa i tio år från det att instrumentet har släppts ut på marknaden. Momentets 4 punkt gäller tillverkarens skyldighet enligt 6 e § att se till att serietillverkade mätinstrument överensstämmer med kraven. Enligt paragrafen ska tillverkaren ta hänsyn till ändringar i ett mätinstrumentets konstruktion eller egenskaper och till ändringar i harmoniserade standarder eller andra tekniska specifikationer. Momentets 5 punkt gäller tillverkarens skyldighet enligt 6 f § 1 mom. att förse mätinstrument med CE-märkning och metrologisk tilläggsmärkning samt andra skyldigheter enligt 6 f § 1 mom. när det gäller dessa märkningar. Märkningarna ska till exempel enligt paragrafen vara synliga, lätt läsbara och varaktiga. Momentets 6 punkt gäller tillverkarens skyldighet enligt 6 g § att säkerställa att ett mätinstrument är försett med de märkningar som krävs och åtföljs av bruksanvisningar, annan information och kontaktuppgifter. Enligt paragrafen ska tillverkaren på mätinstrumentet ange till exempel sitt namn, sitt registrerade produktnamn eller registrerade varumärke och sin postadress samt en enda kontaktpunkt där tillverkaren kan kontaktas. Det föreskrivs närmare om märkningen av, anvisningarna om och uppgifterna om tillförlitligheten hos mätinstrument i statsrådets förordning om icke-automatiska vågar (1431/2016) samt i statsrådets förordning om väsentliga krav på mätinstrument, visande av överensstämmelse med kraven och särskilda tekniska krav (1432/2016).

I förslaget till 2 mom. 7—10 punkten föreskrivs det om de skyldigheter för importörer som det ska vara straffbart att bryta mot uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Dessa skyldigheter för importörer ingår i 6 j §. Enligt 7 punkten ska det vara straffbart om importören släpper ut sådana mätinstrument på marknaden som inte uppfyller kraven enligt denna lag. Momentets 8 punkt gäller importörens skyldighet enligt 6 j § 2 mom. att säkerställa att tillverkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 2 mom. och att instrumentet är försett med den information som nämns i 2 mom. Momentets 9 punkt gäller importörens skyldighet enligt 6 j § 5 mom. att ange sitt namn, sitt registrerade produktnamn eller registrerade varumärke och sin postadress på mätinstrumentet eller, om detta inte är möjligt, på instrumentets förpackning eller i ett dokument som åtföljer instrumentet. Enligt momentet i fråga ska importören dessutom ange en enda kontaktpunkt där tillverkaren kan kontaktas. I detta sammanhang föreslås det ändå inte att det ska vara straffbart för importören att inte ange tillverkarens kontaktpunkt. Skyldigheten att förse mätinstrumentet med tillverkarens kontakt- och adressuppgifter gäller i första hand tillverkaren. Momentets 10 punkt gäller importörens skyldighet enligt 6 j § 6 mom. att hålla EU-försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgänglig i tio år. Enligt det aktuella momentet ska importören hålla en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse tillgänglig för tillsynsmyndigheten i tio år från det att mätinstrumentet släpptes ut på marknaden och se till att myndigheten har tillgång till den tekniska dokumentationen. Brott mot skyldigheten enligt 6 j § 4 mom. att säkerställa att mätinstrumentets förvarings- eller transportförhållanden inte äventyrar instrumentets överensstämmelse med kraven föreslås inte vara straffbart för importören. Det centrala syftet med skyldigheten är att säkerställa att produkter som strider mot kraven inte hamnar på marknaden. I detta sammanhang föreslås det vara straffbart om importören bryter mot sin skyldighet att se till de mätinstrument som släpps ut på marknaden överensstämmer med kraven, vilket under beredningen har bedömts vara tillräckligt för att uppnå syftet.

I den föreslagna 2 mom. 11 punkten föreskrivs det om de skyldigheter för distributörer som det ska vara straffbart att bryta mot uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Dessa skyldigheter för distributörer ingår i 6 k §. Enligt 11 punkten ska det vara straffbart att bryta mot distributörens skyldighet enligt 6 k § 1 mom. att kontrollera att mätinstrumentet är försett med de märkningar och den information som krävs åtföljs av de dokument som krävs. Enligt momentet ska dokumenten vara på finska eller svenska eller på ett annat språk som tillsynsmyndigheten godtar. Mätinstrumentets bruksanvisningar ska finnas åtminstone på finska och svenska.

I förslaget till 2 mom. 12—14 punkten föreskrivs det om vissa skyldigheter för ekonomiska aktörer som det ska vara straffbart att bryta mot uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Bestämmelser om dessa skyldigheter finns i 6 m och 6 n §. Enligt den föreslagna 12 punkten ska det vara straffbart att bryta mot tillverkarens, importörens eller distributörens skyldighet enligt 6 m § 1 och 2 mom. att vidta korrigering åtgärder och informera tillsynsmyndigheten. I bestämmelsen sägs att en tillverkare eller importör som har anledning att misstänka att ett mätinstrument som den har släppt ut på marknaden inte uppfyller kraven i denna lag ska omedelbart vidta åtgärder för att få mätinstrumentet att överensstämma med kraven eller för att dra tillbaka instrumentet från marknaden eller återkalla instrumentet. Också distributören ska vidta dessa åtgärder. Med tillbakadragande av ett mätinstrument från marknaden avses alla åtgärder i syfte att förhindra att ett mätinstrument i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden. Med återkallelse avses åtgärder för att dra tillbaka mätinstrument som redan tillhandahålls för slutanvändaren. Det bör bedömas från fall till fall vilka korrigering åtgärder som är tillräckliga att vidta. Exempelvis om ett mätinstrument som strider mot kraven ännu inte har nått slutanvändarna, räcker det med att säkerställa att mätinstrument i leveranskedjan inte tillhandahålls på marknaden.

Den föreslagna 2 mom. 13 punkten gäller tillverkarens eller importörens skyldighet enligt 6 m § 3 mom. att utföra provningar och undersökningar, föra bok över dem och informera distributörerna om dem. Enligt 6 m § 3 mom. ska tillverkaren och importören, när det behövs med tanke på att ett mätinstrument ska fungera tillförlitligt, eller på tillsynsmyndighetens begäran, utföra provning av mätinstrument som tillhandahålls på marknaden, undersöka klagomål, mätinstrument som inte överensstämmer med kraven och återkallelser av mätinstrument samt föra bok över dem och informera distributörerna om all sådan övervakning. Det bör bedömas från fall till fall när åtgärder behöver vidtas för att säkerställa att ett mätinstrument fungerar tillförlitligt. Åtgärder ska alltid vidtas på tillsynsmyndighetens begäran.

Den föreslagna 2 mom. 14 punkten gäller tillverkarens, importörens eller distributörens skyldighet enligt 6 n § att ge tillsynsmyndigheten den information som behövs och att bevara den information som avses i 6 n § 2 mom. i tio år. I paragrafen föreskrivs om lämnande av den information och dokumentation som behövs för tillsynen över att lagen iakttas till tillsynsmyndigheten på dennes begäran. Sådan information och dokumentation kan beroende på situationen till exempel innefatta produktens överensstämmelse med kraven, teknisk dokumentation, bruksanvisning för produkten, uppgifter om den ursprungliga tillverkaren av produkten, beställningsdokument för produkten, tillgång till programvara som produkten innehåller, uppgifter om leveranskedjan och produktmängder eller andra nödvändiga tilläggsutredningar som marknadskontrollmyndigheten begär för bedömningen av produktens överensstämmelse med kraven. Informationen ska ges på finska eller svenska eller på något annat språk som tillsynsmyndigheten godtar. I 6 n § 2 mom. föreskrivs dessutom om de identifikationsuppgifter som ska kunna visas för tillsynsmyndigheten på dennes begäran. Enligt 3 mom. ska denna information bevaras i tio år efter det att aktören fått mätinstrument levererade och i tio år efter det att aktören har levererat mätinstrument vidare. Det ska alltså vara straffbart om tillverkaren, importören eller distributören bryter mot sina skyldigheter som beskrivs i 6 n § uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

De ekonomiska aktörernas skyldigheter enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen lämpar sig för produkter som hör till tillämpningsområdet för direktivet om mätinstrument och direktivet om vågar. Dessa direktiv har genomförts genom bestämmelser i lagen om mätinstrument. I detta sammanhang föreslås i lagen om mätinstrument också de bestämmelser som sanktioner som artikel 41 i marknadskontrollförordningen förutsätter för brott mot skyldigheterna i artikel 4 i den förordningen. Enligt den föreslagna 2 mom. 15 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster som gäller EU-försäkran om överensstämmelse eller teknisk dokumentation. I bestämmelsen i fråga sägs att om den harmoniserade unionslagstiftning som är tillämplig på produkten föreskriver en EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation, ska den ekonomiska aktören kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation har upprättats och hålla försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration tillgänglig för marknadskontrollmyndigheterna under den period som krävs enligt den lagstiftningen samt säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. När det gäller

direktivet om mätinstrument och direktivet om vågar föreskrivs det om EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation i direktivet i fråga samt i lagen om mätinstrument, och enligt dem ska försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten i tio år från det att produkten släpptes ut på marknaden. Däremot krävs det inte prestandadeklaration av mätinstrument. I fråga om mätinstrument ska det därför vara straffbart om tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster förfar så att aktören i fråga inte säkerställer att EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation för produkten har upprättats, att aktören i fråga inte håller försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgänglig för marknadskontrollmyndigheten i de tio år som krävs eller att aktören i fråga inte säkerställer att marknadskontrollmyndigheten på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. Det ska vara straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot vilken som helst av de ovannämnda skyldigheterna.

Enligt den föreslagna 2 mom. 16 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att ge information och dokumentation. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören på en motiverad begäran från en marknadskontrollmyndighet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten. Sådan information och dokumentation kan beroende på situationen till exempel innefatta produktens överensstämmelse med kraven, teknisk dokumentation, bruksanvisning för produkten, uppgifter om den ursprungliga tillverkaren av produkten, beställningsdokument för produkten, tillgång till programvara som produkten innehåller, uppgifter om leveranskedjan och produktmängder eller andra nödvändiga tilläggsutredningar som marknadskontrollmyndigheten begär för bedömningen av produktens överensstämmelse med kraven. Uppfyllelsen av språkravet bör bedömas i det enskilda fallet. Det är klart att dokumentation på finska eller svenska som tillställs marknadskontrollmyndigheten uppfyller språkravet. Också information och dokumentation på engelska kan anses uppfylla marknadskontrollförordningens språkrav till den del som det är fråga om information enligt artikel 4.3 b i förordningen som ska tillställas marknadskontrollmyndigheten.

Enligt den föreslagna till 2 mom. 17 punkten är det straffbart att uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att vidta korrigerande åtgärder och minska riskerna. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna, inbegripet på motiverad begäran, och se till att de omedelbara nödvändiga korrigerande åtgärderna vidtas för att avhjälpa fall av bristande överensstämmelse med de krav som fastställs i harmoniserad unionslagstiftning som gäller för produkten i fråga eller, om det inte är möjligt, minska de risker som den produkten medför när så krävs av marknadskontrollmyndigheterna eller på eget initiativ, när den ekonomiska aktören har skäl att tro att produkten i fråga utgör en risk. När det gäller lagstiftningen om mätinstrument bör bedömningen i första hand göras med avseende på om ett mätinstrument som strider mot kraven utgör en ekonomisk risk samt om risken snedvrider konkurrensförhållandena. Under beredningen har det bedömts att den allmänna samarbetskyldigheten för den ekonomiska aktören inte är så exakt att det är möjligt att i detta sammanhang föreslå att brott mot den ska vara straffbart. Enbart brott mot den samarbetskyldighet som nämns i artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen ska således inte vara straffbart, utan i detta sammanhang föreslås att straffansvaret ska gälla brott mot andra skyldigheter som föreskrivs i ledet i fråga.

Det föreslås vara straffbart om aktören inte i enlighet med artikel 4.3 d i förordningen omedelbart vidtar korrigerande åtgärder om produkten inte uppfyller lagstiftningens krav eller, om det inte är möjligt, minskar de risker som den produkten medför när så krävs av marknadskontrollmyndigheterna eller på eget initiativ, när den ekonomiska aktören tror eller har skäl att tro att produkten i fråga utgör en risk. Det föreslås alltså inte vara straffbart enbart att aktören inte ser till att omedelbara korrigerande åtgärder vidtas, utan vid bedömningen av straffbarheten bör det också beaktas att aktören, om det inte är möjligt att vidta korrigerande åtgärder bör minska de risker som den produkten medför på de villkor som anges i förordningen. En aktör som till exempel på marknadskontrollmyndighetens begäran minskar de risker produkten medför i enlighet med förordningen trots att det i det läget inte är möjligt att vidta korrigerande åtgärder uppfyller sin skyldighet enligt förordningen, och förfarandet är inte straffbart.

I 6 j § 3 mom. i lagen om mätinstrument ingår skyldighet för importören att informera tillverkaren och tillsynsmyndigheten om ett mätinstrument medför en risk. Motsvarande informationsskyldighet för distributören ingår i 6 k § 3 mom., och dessutom innehåller artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen skyldighet för alla ekonomiska aktörer att informera marknadskontrollmyndigheten om det finns skäl att tro att en berörd produkt utgör en risk. Under beredningen har man kommit fram till att inte föreslå

att dessa skyldigheter ska kriminaliseras i detta sammanhang. Den risk som ett mätinstrument medför är i första hand ekonomisk och hänför sig till snedvridning av konkurrensförhållandena. Bedömningen av innebörden av begreppet risk har emellertid ansetts kunna tolkas på så pass många olika sätt, jämfört med till exempel vissa andra produktsektorer där säkerheten är mera central, att lagstadgad skyldighet att informera om risker inte uppfyller de krav på exakthet och noggrann avgränsning som förutsätts av en straffbestämmelse. Dessutom föreslås det i detta sammanhang att det ska vara straffbart att bryta mot en mera exakt skyldighet som eftersträvar samma mål och som ingår i lagens 6 m § 1 och 2 mom. Enligt dessa bestämmelser ska en tillverkare, importör och distributör som har anledning att misstänka att ett mätinstrument inte uppfyller kraven i lagen vidta korrigerande åtgärder och informera tillsynsmyndigheten. Av dessa orsaker föreslås det inte i detta sammanhang att skyldigheter som gäller information om risker ska omfattas av straffbestämmelserna.

Som grad av tillräknande föreslås i fråga om 3 mom. uppsåt. De gärningar som föreslås vara straffbara i 3 mom. innefattar skyldigheter som gäller frivilliga märkningar på färdigförpackningar och volymmärkta flaskor utöver annan överensstämmelse med kraven på förpackningar och volymmärkta flaskor. Trots att det är frivilligt att använda märkningarna är uppsåtligt missbruk av dem och därmed uppsåtligt vilseledande av konsumenter och andra slutanvändare på så vis klandervärt att det har ansetts behövt att föreslå straff för gärningarna. Graden av tillräknande föreslås dock vara uppsåt i fråga om dessa gärningar.

Enligt 3 mom. 1 punkten är det straffbart att bryta mot förpackarens eller importörens skyldighet enligt 25 a § att se till att förpackningen överensstämmer med kraven. Enligt förslaget till 25 a § ska den som förpackar eller importerar en produkt se till att förpackningen överensstämmer med kraven i 25 §. I lagens 25 § ingår krav på förpackningar.

Enligt den föreslagna 3 mom. 2 punkten är det straffbart att uppsåtligen bryta mot tillverkarens skyldighet enligt 26 § 5 mom. att se till att volymmärkta flaskor överensstämmer med kraven. Enligt förslaget till 26 § 5 mom. ska tillverkare av volymmärkta flaskor se till att de volymmärkta flaskorna överensstämmer med kraven enligt 26 §.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs det om möjligt att inte döma till straff för brott mot ett sådant förbud eller åläggande som har förenats med vite. Straff behöver inte dömas ut när det skulle vara oskäligt att både påföra vite och döma till straff för samma gärning.

50 §. Överklagande av tillsynsmyndighetens beslut. Paragrafen uppdateras i överensstämmelse med lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) upphävde förvaltningsprocesslagen från och med ingången av 2020.

51 §. Överklagande av de anmälda organens och besiktningsorganens beslut. Paragrafen uppdateras i överensstämmelse med lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) upphävde förvaltningsprocesslagen från och med ingången av 2020.

7.4 Lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att paragrafens 1 mom. utökas med lagen om leksakers säkerhet. Marknadskontrollagen ska alltså i fortsättningen tillämpas på marknadskontrollen av leksaker, om inte något annat föreskrivs i lagen om leksakers säkerhet. Det är motiverat att utsträcka lagens tillämpningsområde även till marknadskontrollen av leksaker, för att bestämmelserna om marknadskontroll ska vara så enhetliga som möjligt och för att marknadskontrollmyndigheten ska förfoga över de befogenheter som marknadskontrollförordningen förutsätter och som det föreskrivs om i marknadskontrollagen. Lagen ska tillämpas på marknadskontrollåtgärder på ett sätt som kompletterar marknadskontrollförordningen.

7.5 Gasanordningslagen

9 §. Överklagande. Paragrafens 2 mom. uppdateras i överensstämmelse med den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) upphävde förvaltningsprocesslagen från och med ingången av 2020.

12 §. Straffbestämmelser. Det föreslås att till 1 mom. fogas två nya punkter och dessutom föreslås det att 2 och 3 mom. ändras. Dessa ändringar gäller straffbarhet för åsidosättande av de skyldigheterna enligt i artikel 4.3 a—d i marknadskontrollförordningen. De produkter som hör till tillämpningsområde för gasanordningsförordningen (EU) 2016/426 omfattas av tillämpningsområdet för artikel 4 i

marknadskontrollförordningen. I artikel 41 i marknadskontrollförordningen förutsätts att medlemsstaterna fastställer sanktioner som är effektiva, proportionella och avskräckande. Det har ansetts nödvändigt att föreskriva om straffbarhet för brott mot vissa skyldigheter för ekonomiska aktörer enligt gasanordningslagen eftersom kraven enligt lagen berör produktsäkerhet och förhindrandet av risker, vilket innebär att följderna av oaktsamhet kan vara mycket allvarliga. I detta sammanhang bör bestämmelsen om straffbarhet utvidgas till att också beröra åsidosättandet av ekonomiska aktörers skyldigheter enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen. Det är jämlikt och likvärdigt för att straffbestämmelserna inom samma produktsektor ska beröra de ekonomiska aktörerna likvärdigt i enlighet med hur ansvaret graderas i leverantörskedjan och hur det föreskrivs särskilt om ansvaret.

Enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen får en produkt på vilken den lagstiftning som avses i artikel 4.5 tillämpas trots den harmoniserade unionslagstiftning som är tillämplig på produkten släppas ut på marknaden endast om en ekonomisk aktör med säte i unionen är ansvarig för de uppgifter som anges i artikel 4.3. Enligt artikeln är ansvaret graderat, och skyldigheterna för en ekonomisk aktör som har rollen av motpart enligt artikel 4 begränsar inte andra aktörers skyldigheter.

En aktör som avses i artikel 4 är kontaktperson för produkten. Eftersom straffbarheten för åsidosättande av skyldigheterna för tillverkare, importörer och distributörer i huvudsak redan beaktas i gasanordningslagen, behövs i detta sammanhang bestämmelser om kriminalisering av åsidosättande av skyldigheterna för tillverkare och importörer endast till vissa delar. Däremot har åsidosättande av skyldigheterna enligt förordningen för en tillverkares representant som avses i artikel 4 inte tidigare sanktionerats. I gasanordningsförordningen föreskrivs det inte om några skyldigheter för en leverantör av distributionstjänster, och det är fråga om en nya ekonomisk aktör för denna produktsektor.

Det föreslås att brott mot vissa skyldigheter för ekonomiska aktörer enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen ska kunna leda till böter, om inte strängare straff föreskrivs för gärningen i någon annan lag. Det föreslås att straffbestämmelsen avgränsas så att den i situationer enligt artikel 4 berör skyldigheter för sådana ekonomiska aktörer som inte omfattas av de sektorvisa bestämmelserna och straffbestämmelserna i gasanordningslagen. Sådana ekonomiska aktörer är i fråga om gasanordningar tillverkares representanter och leverantörer av distributionstjänster enligt artikel 4 i marknadskontrollförordningen för alla skyldigheter enligt artikel 4.3, och dessutom tillverkare och importörer i fråga om vissa skyldigheter enligt artikel 4.3 a och 4.3 b.

Enligt den föreslagna nya 1 mom. 15 punkten är det straffbart att bryta mot tillverkarens eller importörens skyldighet enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen att hålla försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgänglig för marknadskontrollmyndigheten i tio år samt att säkerställa att marknadskontrollmyndigheten på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. Bestämmelser om skyldigheten ingår också för tillverkarens del i artikel 7 i gasanordningsförordningen och för importörens del i artikel 9 i den förordningen. Tiden på tio år börjar enligt bestämmelserna löpas från det att produkten har släppts ut på marknaden. Enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen ska aktören också kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation har upprättats. I detta sammanhang föreslås det ändå inte att brott mot denna skyldighet kriminaliseras för importörens del, eftersom straffbarhet för brott mot motsvarande skyldighet redan ingår i 1 mom. 3 och 8 punkten för tillverkarens och importörens del.

Enligt den föreslagna nya 1 mom. 16 punkten är det straffbart att bryta mot tillverkarens och importörens skyldighet enligt artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen att ge information och dokumentation. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören på en motiverad begäran från en marknadskontrollmyndighet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten. Sådana information och dokumentation kan beroende på situationen till exempel innefatta produktens överensstämmelse med kraven, teknisk dokumentation, bruksanvisning för produkten, uppgifter om den ursprungliga tillverkaren av produkten, beställningsdokument för produkten, tillgång till programvara som produkten innehåller, uppgifter om leveranskedjan och produktmängder eller andra nödvändiga tilläggsutredningar som marknadskontrollmyndigheten begär för bedömningen av produktens överensstämmelse med kraven. Uppfyllelsen av språkkravet bör bedömas i det enskilda fallet. Det är klart att dokumentation på finska eller svenska som tillställs marknadskontrollmyndigheten uppfyller språkkravet. Också information och dokumentation på engelska kan anses uppfylla marknadskontrollförordningens språkkrav till den del som det är fråga om information enligt artikel 4.3 b i förordningen som ska tillställas marknadskontrollmyndigheten.

Enligt den föreslagna 2 mom. 1 punkten är det straffbart att uppsåtligt eller av oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att iakttäta det som gäller EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation. I bestämmelsen i fråga sägs att om den harmoniserade unionslagstiftning som är tillämplig på produkten föreskriver en EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation, ska den ekonomiska aktören kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration och teknisk dokumentation har upprättats och hålla försäkran om överensstämmelse eller prestandadeklaration tillgänglig för marknadskontrollmyndigheterna under den period som krävs enligt den lagstiftningen samt säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. När det gäller produkter enligt gasanordningsdirektivet föreskrivs det om EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation i gasanordningsförordningen, och enligt den ska försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten i tio år från det att produkten släpptes ut på marknaden eller togs i bruk. Däremot krävs det inte prestandadeklaration av gasanordningar. I fråga om gasanordningar ska det därför vara straffbart om tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster förfar så att aktören i fråga inte säkerställer att EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation för produkten har upprättats, att aktören i fråga inte håller försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgänglig för marknadskontrollmyndigheten i de tio år som krävs eller att aktören i fråga inte säkerställer att marknadskontrollmyndigheten på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. Det ska vara straffbart att uppsåtligt eller av oaktsamhet bryta mot vilken som helst av de ovannämnda skyldigheterna.

Enligt den föreslagna 2 mom. 2 punkten är det också straffbart att uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att ge information och dokumentation. Det är fråga om samma skyldighet beträffande vilken brott kriminaliseras för tillverkarens och importörens del i förslaget till den nya 1 mom. 16 punkten. Brotten mot skyldigheten bedöms på samma sätt som i den punkten.

Enligt den föreslagna 2 mom. 3 punkten är det dessutom straffbart att uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att informera om en risk. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören informera marknadskontrollmyndigheten om aktören har skäl att tro att en berörd produkt utgör en risk. Anmälan kan göras till exempel via EU-kommissionens system Product Safety Business Alert Gateway (tidigare Business Application) eller direkt till marknadskontrollmyndigheten. Det bör bedömas från fall till fall när förutsättningen att aktören har skäl att tro att en berörd produkt utgör en risk uppfylls. Exempelvis underrättelse till aktören om farliga situationer eller olyckor till följd av brister hos produkten kan uppfylla förutsättningen. Underrättelse till marknadskontrollmyndigheten ska lämnas redan i det skedet då det finns skäl att tro att en risk föreligger i stället för att aktören i en sådan situation börjar invänta ytterligare information om eller bekräftelse på att risken föreligger.

Enligt den föreslagna 2 mom. 4 punkten är det också straffbart att uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryta mot skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen för tillverkarens representant eller leverantören av distributionstjänster att vidta korrigerande åtgärder och minska riskerna. Enligt bestämmelsen i fråga ska den ekonomiska aktören samarbeta med marknadskontrollmyndigheterna, inbegripet på motiverad begäran, och se till att de omedelbara nödvändiga korrigerande åtgärderna vidtas för att avhjälpa fall av bristande överensstämmelse med de krav som fastställs i harmoniserad unionslagstiftning som gäller för produkten i fråga eller, om det inte är möjligt, minska de risker som den produkten medför när så krävs av marknadskontrollmyndigheterna eller på eget initiativ, när den ekonomiska aktören har skäl att tro att produkten i fråga utgör en risk. Under beredningen har det bedömts att den allmänna samarbetskyldigheten för den ekonomiska aktören inte är så exakt att det är möjligt att i detta sammanhang föreslå att brott mot den ska vara straffbart. Enbart brott mot den samarbetskyldighet som nämns i artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen ska således inte vara straffbart, utan i detta sammanhang föreslås att straffansvaret ska gälla brott mot andra skyldigheter som föreskrivs i ledet i fråga.

Det föreslås vara straffbart om aktören inte i enlighet med artikel 4.3 d i förordningen omedelbart vidtar korrigerande åtgärder om produkten inte uppfyller lagstiftningens krav eller, om det inte är möjligt, minskar de risker som den produkten medför när så krävs av marknadskontrollmyndigheterna eller på eget initiativ, när den ekonomiska aktören tror eller har skäl att tro att produkten i fråga utgör en risk. Det föreslås alltså inte vara straffbart enbart att aktören inte ser till att omedelbara korrigerande åtgärder vidtas, utan vid bedömningen av straffbarheten bör det också beaktas att aktören, om det inte är möjligt

att vidta korrigerande åtgärder bör minska de risker som den produkten medför på de villkor som anges i förordningen. En aktör som till exempel på marknadskontrollmyndighetens begäran minskar de risker produkten medför i enlighet med förordningen trots att det i det läget inte är möjligt att vidta korrigerande åtgärder uppfyller sin skyldighet enligt förordningen, och förfarandet är inte straffbart. Frågan när aktören har skäl att tro att en berörd produkt utgör en risk bedöms på samma sätt som enligt 3 punkten.

I fråga om de punkter som föreslås bli fogade till 1 mom. föreslås graden av tillräknande vara uppsåt eller oaktsamhet. Också försummelser av andra skyldigheter som sanktioneras i gasanordningslagen och som gäller tillverkare, importörer och distributörer av gasanordningar har sanktionerats så att graden av tillräknande är uppsåt eller oaktsamhet. Av sådana aktörer krävs specialkunnande och särskild yrkeskompetens, som innebär omsorgsplikt. Kraven enligt lagen berör produkternas säkerhet och förebyggandet av fara. Följderna av ett oaktsamt förfarande vara mycket allvarliga, och av denna anledning kan särskild aktsamhet krävas av ekonomiska aktörer vid skötseln av uppgifterna.

Däremot bedöms en motiverad grad av tillräknande för sanktioner för de skyldigheter som föreslås i det nya 2 mom. vara uppsåt eller grov oaktsamhet. Det bedöms inte vara motiverat att av tillverkarens representant eller en leverantör av distributionstjänster vid hot om straff förutsätta en fullt lika hög grad av aktsamhet som av tillverkaren eller tillverkarens representant som i första hand ansvarar för produkten. Om tillverkaren eller importören inte har säte i unionen, är tillverkarens representant eller i sista hand leverantören av distributionstjänster ansvarig enligt artikel 4. Å andra sidan är det också motiverat att av tillverkarens representant och en leverantör av distributionstjänster förutsätta aktsamhet när de i sin egenskap av aktörer ansvarar för gasanordningar som om de inte överensstämmer med kraven kan medföra betydande säkerhetsrisker.

I paragrafens 1 och 2 mom. ingår en subsidiaritetsklausul, enligt vilken brott mot de gärningar som avses i 1 och 2 mom. leder till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag. I enlighet med de föreslagna straffbestämmelserna kan också straffbestämmelsen om ingivande av osant intyg till myndighet i 16 kap. 8 § i strafflagen eller bestämmelserna om förfalskningsbrott i 33 kap. i den lagen blir tillämpliga på straffbara försummelser av skyldigheterna.

Innehållet i paragrafens 3 mom. motsvarar i fortsättningen det nuvarande 2 mom. och innehållet i paragrafens 4 mom. motsvarar i fortsättningen det nuvarande 3 mom.